

ne, mens retten i den anden sag ligeledes med disSENS har statueret skattepligt, og begrundet denne med, at der forelå indkomstskabende virksomhed.

B. Efter den gældende regel i ligningslovens § 4 beskattes forsikringselskaber, banker og andre virksomheder, der som et normalt led i deres almindelige virksomhed anbringer midler i obligationer, pantebrev og andre pengefordringer, af kursgevinster på sådanne fordringer. De har tillige fradragsret for tilsvarende kurstab.

For pengeinstitutter og bankiervirksomheder, der i forvejen omfattes af næringsbeskatningen af kursgevinster på omsætningsformuen, har reglen for så vidt kun betydning for gevinster og tab på en eventuel anlægsformue. For forsikringselskaber virker reglen således, at de beskattes af kursgevinster på alle fordringer, som de placerer midler i, uden hensyn til om fordringen må henregnes til omsætningskapital eller anlægskapital.

Dette forhold må ses i sammenhæng med, at bestemmelsen i ligningslovens § 4 netop indførtes på baggrund af en Højesteretsdom fra 1950, hvor et forsikringselskabs udtrækningsgevinster på obligationer blev anset for skattefrie gevinster på anlægsformuen.

Ved bestemmelsens indførelse i 1957 var den kreds af virksomheder, der blev omfattet, nok forholdsvist snæver og velafgrænset. Det drejede sig i første række om banker, forsikringselskaber og klare tilfælde af investeringselskaber, dvs. selskaber, der både reelt og formelt havde til formål at investere kapital. Den senere udvikling i antallet af aktieselskaber, der i større eller mindre omfang foretager passive investeringer eventuelt i tilslutning til anden virksomhed, har bevirket, at der er stigende vanskeligheder med at foretage en afgrænsning af, hvilke selskaber, der omfattes af bestemmelsen.

Formelt gælder bestemmelsen både selskaber og personer, men i praksis er der ikke eksempler på, at personer er blevet omfattet af bestemmelsen bortset fra personer, der i forvejen omfattes af næringsbestemmelsen som bankiers eller vekselere.

Efter ligningslovens § 4 er det hovedreglen, at skattepligtige gevinster og tab skal medregnes ved indkomstopgørelsen for det år, hvori gevinsten eller tabet realiseres (realisationsprincippet). Der gives dog i bestemmelsen mulighed for, at ligningsrådet kan tillade en anden opgørelsesmåde. I meget vidt omfang benytter pengeinstitutter i stedet lagerprincippet, dvs. at forskellen mellem en fordrings kursværdi ved begyndelsen af året og for-

dringens kursværdi ved årets slutning medregnes ved indkomstopgørelsen, uden hensyn til at gevinsten eller tabet ikke er realiseret.

I de senere år er der til ligningslovens § 4 føjet et stk. 3 og et stk. 4, der begge indeholder regler, der tilsigter at begrænse visse arbitragemuligheder. Efter ligningslovens § 4, stk. 3, kan således de af bestemmelsen omhandlede virksomheder ikke opnå fradrag for tab, som de lider ved indeksregulering af hovedstol eller restgæld på modtagne lån. Begrundelsen er, at en sådan regulering normalt ville være skattefri for erhververen af en indeksobligation udstedt af et pengeinstitut, mens pengeinstituttet uden bestemmelsen i § 4, stk. 3, ville have fradragsret.

Endvidere er der indført en bestemmelse i ligningslovens § 4, stk. 4, om, at de skattepligtige, der omfattes af ligningslovens § 4 ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst kan fradrage tab som følge af indfrielse af egne udstedte obligationslån, hvor indfrielsen sker til en forud fastsat overkurs i forhold til emissionskursen. Også her søges modvirket asymmetri i beskatningsreglerne. En overkurs, der tilfalder en privat køber af en sådan obligation, vil normalt være skattefri, mens det udstedende selskab i mangel af modstående bestemmelse ville have fradragsret for tilsvarende tab.

C. For fordringer og gæld i fremmed valuta findes en særregel i ligningslovens § 8 D. Efter denne bestemmelse skal gevinster og tab som følge af valutakursændringer på fordringer og gæld i fremmed valuta, som har tilknytning til erhvervsmæssig virksomhed, medregnes ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Ligningslovens § 8 D blev indført i 1976 for at styrke Danmarks valutareserver ved at tilskynde erhvervslivet til at foretage anlægsfinansiering i udenlandsk valuta. Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med de dagældende valutabestemmelser, hvorefter der alene kunne ske lånoptagelse i udlandet under nogle nærmere angivne betingelser. Lån kunne således bl.a. kun optages i udlandet under forudsætning af, at lånet blev optaget til finansiering af erhvervsmæssige anlægsinvesteringer m.v. Betingelsen om den erhvervsmæssige tilknytning efter ligningslovens § 8 D ansås da normalt for opfyldt, når lånet eller tilgodehavendet var etableret i overensstemmelse med disse valutabestemmelser. Forudsætningerne for ligningslovens § 8 D er i dag i nogen grad ændret. Valutabestemmelserne er blevet ændret, således at adgangen til at optage udenlandslån er væsentligt udvidet. Det